

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/33/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120207072
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2120207072.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci navrhovateľky (maky maloletých): MVDr. A. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XX, G. - K., prechodne bytom C. Z. XX, P., zastúpená: Advokátska kancelária Lányiová, s.r.o., Nám. sv. Michala 11, Hlohovec, proti manželovi (otcovi maloletých): MVDr. F. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, G. - K., o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode: W. Z., nar. XX.XX.XXXX a P. Z., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, o odvolaní manžela proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 31P/49/2020-260 zo dňa 19. januára 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. ruší a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo účastníkov, uzavreté dňa 10.8.2002 v Hlohovci, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Hlohovec, zväzok XVI, ročník 2002, strana 168, poradové číslo 67, rozviedol. Výrokom II. súd schválil rodičovskú dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode tak, že maloleté deti W. a P. sa zverujú do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach, otec je oprávnený stretávať sa s maloletým P. v tam špecifikovanom rozsahu a styk otca s maloletým W. sa neupravuje. Výrokom III. súd uložil otcovi povinnosť s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva platiť na maloletého W. výživné vo výške 160,- eur mesačne a na maloletého P. výživné vo výške 140,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Výrokom IV. súd uložil matke, otcovi a maloletému W. výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu a absolvovať konzultácie so psychológom v intervaloch a spôsobom podľa jeho určenia na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, po dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku, za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi ohľadom výchovy a starostlivosti o maloleté deti, usmernenia rodičov ohľadom ich spoločnej zodpovednosti za výchovu a vývin maloletých detí a obnovenia vzťahu otca s maloletým W.. Výrokom V. a VI. súd uložil otcovi aj matke povinnosť zaplatiť Okresnému súdu Trnava náhradu trov konania štátu a to otec v sume 471,74 eur a matka v sume 171,75 eur, obaja do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Napokon výrokom VII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že manželstvo účastníkov rozviedol a ohľadne zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, úpravy stretávania otca s maloletými, zastupovania detí a spravovania majetku maloletých schválil dohodu rodičov na čas po rozvode. Keďže rodičia sa nedohodli o určení výživného na maloleté deti, v tejto časti súd vykonal dokazovanie za účelom zistenia primeranej výšky výživného. Z dokazovania vyplynulo, že rodičia majú ešte vyživovaciu povinnosť k plnoletému

synovi I., ktorému dňa 12.01.2022 súd určil v konaní sp. zn. 27Pc/17/2021 výživné na vo výške 200,- eur mesačne s účinnosťou od 25.08.2021, ako aj úhradu ročného výživného. Rodičia maloletých nežijú v spoločnej domácnosti, keď matka sa so všetkými tromi deťmi dňa 26.04.2021 odsťahovala a odvtedy otec na výživu maloletých neprispieva, s maloletým W. (ktorý otca odmieta) sa ani nestretáva. Matka žije s deťmi v byte svojho brata, je veterinárka s priemerným čistým mesačným príjmom 1.571,- eur. S manželom majú rodinný dom v BSM, v ktorom býva manžel s partnerkou, ako i motorové vozidlo, ktoré používa manžel. Plnoletý syn I. je študentom 4. ročníka gymnázia, mal. W. študentom 2. ročníka gymnázia a mal. P. žiakom 2. ročníka ZŠ. Odôvodnené výdavky na maloletého W. súd po vykonanom dokazovaní ustálil na nespornú sumu 390,- eur mesačne a odôvodnené výdavky na maloletého P. na sumu 271,- eur mesačne. Otec vyčíslil svoje priemerné mesačné výdavky sumou 829,45 eur, pracuje ako samostatne zárobkovo činná osoba, má licenciu veterinára od roku 2002 a vlastnú veterinárnu ambulanciu v J.. Podľa daňového priznania za rok 2019 mal ročný čistý príjem 2.838,20 eur, t. j. mesačne 236,52 eur, podľa daňového priznania za rok 2020 mal ročný čistý príjem 2.787,79 eur, t. j. mesačne 232,32 eur. Otec v konaní uviedol, že jeho príjem je aktuálne nula eur, keď je poberateľom prvej pomoci príspevkov v rámci COVID opatrení, tiež uviedol, že v roku 2019 mal čistý príjem 700,- eur, čo je v rozpore s podaným daňovým priznaním. Aktuálne uvádza, že žije z úspor, keď jeho prax ide mesačne do mínusu tým, že mesačné výdavky na prax má asi 2000,- až 2500,- eur, pričom za september bol príjem 1.466,- eur a za október 2.211,- eur a teda musí z rezervy dotovať rozdiel. V minulom roku poberal finančný príspevok od štátu z dôvodu zníženia jeho tržieb v súvislosti s pandemiou od januára 2021 mesačne priemerne 486,- eur. Otec tiež v konaní predložil pracovné ponuky pre veterinárneho lekára, väčšinou formou mandátnej zmluvy, s nástupným platom od 500,- eur po 1.100,- eur mesačne bez praxe.

3. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že otec nepreukázal svoj skutočný príjem, ktorý má z inej ako závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu v zmysle § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Príjem otca tak, ako je preukázaný z ním predložených daňových priznaní nie je reálny, vzhľadom na to, že vykonáva činnosť súkromného veterinára vo vlastnej ambulancii skoro 20 rokov. Príjem otca sa počas pandémie napriek jeho tvrdeniu neznižil oproti roku 2019, z daňových priznaní je zrejmé, že aj pred začatím pandémie mal stratu, v roku 2021 dokonca poberá štátnu pomoc a napriek uvedenému pokračuje v podnikaní naďalej. Pracuje 13 rokov 3-4 dni v týždni, svojej kolegyni platí na základe mandátnej zmluvy mesačne 540,- eur a aj táto s ním pracuje 3-4 dni v týždni, t.j. od 27 do 36 hodín týždenne. Súd mal za to, že ak by príjem otca bol skutočne len v takej výške, ako ho deklaruje v konaní predloženou dokumentáciou, celý príjem zo živnosti (232,32 eur mesačne) by mu nepostačoval ani na zaplatenie cesty do práce, keďže mesačne platí 240,- eur za PHM, ktoré podľa vlastného vyjadrenia nemá v nákladoch firmy a nezostali by mu žiadne peniaze na úhradu iných výdavkov. Otec je však schopný z jeho príjmu platiť svoje pravidelne sa opakujúce mesačné výdavky vo výške 829,45 eur, ktoré nezahŕňajú iné bežné a mimoriadne výdavky (napr. zubár, lieky, oblečenie, kultúra, výlety, dovolenky...) a zároveň absolvovať 5 zahraničných dovolení za 5 mesiacov roku (pričom aj výška otcom tvrdených nákladov cca 3.000,- eur celkovo za všetky dovolenky nebola riadne preukázaná a súdu sa javí ako podhodnotená), navyše ide o výdavky, ktoré nemajú prednosť pred výživným a poukazujú na životnú úroveň otca, na ktorej majú právo jeho maloleté deti sa podieľať. Otec uviedol, že svoje výdavky hradí z úspor a súčasne, že na podnikateľskom účte mal od 800,- eur do 3.000,- eur v jednotlivých mesiacoch podľa mesačnej tržby, avšak z tohto účtu hradí svoje výdavky spojené so živnosťou, nejde o úspory. Ak by otec mal tak nízky príjem zo živnosti ako v konaní tvrdí a ako vyplýva z ním predložených daňových priznaní, nezamestnával by kolegyniu - veterinárku na mandátnu zmluvu, ktorá pri 36 hodinách týždenne má hrubý príjem 540,- eur, ale bolo by pre otca zjavne výhodnejšie prijať niektorú z predložených pracovných ponúk. Nevierohodnosť tvrdení otca o jeho príjme potvrdzuje aj jeho tvrdenie v žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, že mu natoľko poklesli tržby a náklady na podnikanie zostali, že rezerva pre jeho podnikanie je na tri mesiace, pričom práve v nasledujúcich mesiacoch mal priestor na absolvovanie vyššie spomenutých zahraničných dovolení a podnikal aj v čase rozhodnutia súdu vo veci, hoci na pojednávaní stále deklaroval potrebu dotovania podnikania z vlastných zdrojov. Preto súd dospel k záveru, že otec má okrem príjmu deklarovaného daňovými priznaniami aj iný príjem (otcom nepreukázaný), ktorý mu umožňuje zaplatiť výživné na maloletých v matkou navrhovanej výške 160,- eur na maloletého W. a 140,- eur na maloletého P. mesačne. Túto výšku výživného súd považuje za primeranú vzhľadom na príjmové a majetkové pomery matky, otca aj odôvodnené potreby maloletých. Súd pri určovaní výživného vychádzal z predpokladaného príjmu otca vo výške 4.361,20 eur, t. j. z dvadsaťnásobku sumy životného minima platnej od 01.07.2021 v zmysle ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine.

4. Proti výroku III. rozsudku, ktorým súd určil výživné na maloleté deti, podal otec v zákonnej lehote odvolanie. Namietal konštatovanie prvoinštančného súdu v bode 17. odôvodnenia, že otec v konaní uviedol svoj čistý príjem v roku 2019 vo výške 700,- eur mesačne, čo je v rozpore s daňovým priznaním. Z príjmu v roku 2019 z daňového priznania mu banka vypočítala predpokladaný príjem 750,- eur a za rok 2020 približne 770,- eur. Jeho tvrdenie o tom, aký príjem za rok 2019 podľa daňového priznania mu vie banka akceptovať, preukazuje emailovou komunikáciou medzi ním a bankou. Svoj príjem za rok 2019 aj 2020 odvodil od toho, ako mu ho vypočítala banka podľa daňového priznania za jednotlivé roky, súd ho ale vypočítal v inej výške. Nie je pravdou, že by otec nepreukázal svoj skutočný príjem, keď na výzvu súdu zaslal všetky požadované dokumenty ako daňové priznanie, tiež aký majetok vlastní a tiež mal súd k dispozícii všetky výpisy z bankového účtu za posledné 2 roky, súdu zodpovedal na všetky otázky týkajúce sa jeho príjmov, úspor aj majetku a riadne so súdom spolupracoval, čím si splnil svoju povinnosť v zmysle § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Daňové priznanie podal na základe reálnych príjmov a výdavkov a nie na základe toho ako dlho podniká, pričom ambulanciu vlastní od novembra 2007. V roku 2020 v súvislosti s prijatím opatrení mu tržby klesli a tiež bol poberateľom príspevku „prvá pomoc“ od štátu pri poklese tržieb, čo sa však v celkovom obrate za daný rok v porovnaní s rokom 2019 neprejavilo, pričom v rokoch 2015 - 2018 bol v strate, keďže svoju prax zanedbával kvôli komunálnej politike, avšak v roku 2019 už bol v zisku. V roku 2020 sa však vplyvom pandémie tržby nenavyšovali a v roku 2021 výrazne poklesli. Preto porovnávať len obdobie rokov 2019 a 2020 nie je výpovedné. Predložil rozpis mesačných výdavkov za rok 2021 vo výške 829,45 eur, čo za rok predstavuje sumu 9 953,40 eur a za rok 2021 mu bol vyplatený štátom príspevok v celkovej výške 4 860,- eur, pričom na bežnom účte mal ku dňu 31.12.2020 zostatok vo výške 11 808,05 eur a k 31.12.2021 vo výške 2 896,- eur. Vzhľadom na rozdiel medzi zostatkami mal v roku 2021 k dispozícii celkove sumu 13 772,05 eur, preto nesúhlasil s konštatovaním súdu, že by nemal ani na zaplatenie pohonných hmôt na cestu do práce. Rovnako poukázal na doloženie dokladov preukazujúcich výšku nákladov na dovolenku v Egypte, disponuje výpismi z účtu, kde sú platby za pohonné hmoty v zahraničí a tiež za potraviny, preto tvrdenie o nepreukázaní nákladov s dovolenkami sa nezakladá na pravde. Okrem toho zdôrazňuje, že na seba minul na dovolenku 1 200,- eur a zvyšných 1 800,- eur bolo v súvislosti s dovolenkou s najmladším synom P.. Všetky cesty do zahraničia riadne priznal a objasnil aj financovanie a výšku nákladov, nešlo o žiadne drahé dovolenky, pričom v súčasnosti cestovanie do zahraničia je lacnejšie než dovolenkovat' na Slovensku. Nesúhlasil ani s tvrdením, že sa vyjadril o sumách na jeho podnikateľskom účte v jednotlivých mesiacoch od 800,- do 3 000,- eur, toto otec nikde neuviedol, pričom okresný súd mal k dispozícii všetky jeho výpisy a zostatky za posledné 2 roky, preto presne vedel, aké sú jeho zostatky na účte po jednotlivých mesiacoch. Ak mal súd pochybnosti o jeho úsporách, mohol sa na ne spýtať priamo na pojednávaní. Odvolateľ sa nestotožňuje ani s tvrdením súdu, že ak by mal otec taký nízky príjem, nezamestnával by kolegyňu. Súdu totiž vysvetlil, prečo neboli v poslednom období pre neho prioritou peniaze, ale čas, ktorý mohol stráviť s deťmi a ten mohol mať iba vtedy, ak ho niekto v ambulancii zastúpi. Nakoľko nemal žiadne pôžičky a mal úspory z predchádzajúcich rokov, kedy sa mu darilo, vedel svoj čas a príjmy optimalizovať podľa svojich potrieb. Poukázal na svoje majetkové pomery a to rodinný dom v hodnote 120 000,- eur patriaci do BSM a 9 ročný automobil značky Citroen. Taktiež poukázal na odôvodnenie neodkladného opatrenia vydaného pod sp. zn. 31P/63/2021 v súvislosti s určením výživného na maloletého W. vo výške 100,- eur a na maloletého P. vo výške 80,- eur a na zdôvodnenie jeho príjmu. Výživné určené celkove na tri deti spolu vo výške 500,- eur (na plnoletého syna I. vo výške 200,- eur, na maloletého W. vo výške 160,- eur a na maloletého P. vo výške 140,- eur mesačne) nezodpovedá aktuálnym pomerom rodiča, pričom ak by sa hneď zamestnal ako veterinárny lekár, bol by v zmysle priemeru čistého zárobku veterinárnych lekárov stanoveného Štatistickým úradom jeho príjem vo výške 1 071,- eur a teda (vychádzajúc z pravidla, že z príjmu povinnej osoby sa na plnenie všetkých vyživovacích povinností určuje suma do 30% čistého príjmu) súhrnne by výška výživného z jeho príjmu nemala prevyšovať sumu 321,- eur. Rovnako predložil súdu pracovné ponuky s možnosťou sa zamestnať ako inšpektor v Štátnej veterinárnej a potravinovej správe s nástupným platom 590,- eur netto mesačne, navyše jeho kolegovia v uvedenej inštitúcii pracujúci 10 rokov dosahujú čistý príjem približne 800,- eur mesačne. Tiež mal možnosť vykonávať veterinárnu činnosť na základe mandátnej zmluvy pre iného kolegu s nástupným platom 610,- eur netto mesačne, no nepozná veterinára, ktorý by mal na základe mandátnej zmluvy platiť vo výške 1 070,- eur netto mesačne. Súhrnná výška výživného na tri deti spolu vo výške 500,- eur mesačne prevyšuje jeho reálne možnosti. Preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku zmenil a zaviazal ho k plateniu výživného na maloletého W. vo výške 110,- eur mesačne a na maloletého P. vo výške 100,- eur mesačne, pričom doplnil, že podal odvolanie aj vo veci určenia výživného na plnoletého syna I..

5. Navrhovateľka ani kolízny opatrovník maloletých sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP preskúmal vec v rozsahu určenom ustanovením § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a rozsudok je treba v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie bol rozvod manželstva rodičov maloletých a úprava ich práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode. Po vyhlásení rozsudku prvoinštančného súdu sa všetci účastníci konania vzdali práva podať proti nemu odvolanie, otec s výnimkou výroku III o výživnom, v ktorej časti sa aj v zákonnej lehote odvolal. Vzhľadom k uvedenému zostalo predmetom odvolacieho konania iba preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku III, ktorým určil otcovi výživné na maloleté deti na čas po rozvode manželstva rodičov a to na maloletého W. vo výške 160,- eur mesačne a na maloletého P. vo výške 140,- eur mesačne, čím vyhovel návrhu matky v celom rozsahu.

8. Otec odvolaciu argumentáciu založil predovšetkým na tom, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil jeho zárobné a majetkové pomery, pričom dôkazy, ktoré v tejto otázke vykonal, nesprávne vyhodnotil a napokon nesprávnym právnym posúdením veci určil sumu výživného, ktorá nezodpovedá schopnostiam a možnostiam otca.

9. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je vecne správne, pretože okrem nesprávností v skutkových zisteniach sa prvoinštančný súd pri rozhodovaní o určení vyživovacej povinnosti otca dopustil aj nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

12. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

13. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

14. Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

15. Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

16. Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

17. Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Z vyššie citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa, jednak na strane povinného v tomto prípade otca. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby dieťaťa pritom nezahŕňajú iba najzákladnejšie potreby, za ktoré sa považuje stravovanie, bývanie, obliekanie sa, ale aj širšie potreby, zdravotné, kultúrne, súvisiace s dochádzkou do školy, prípravou na budúce povolanie, s trávením voľného času, a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné nepravidelné výdavky, napríklad rôzne školské výlety, prípadne dovolenky a podobne a súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného rodiča sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet vyživovaných osôb. Na strane povinného rodiča sa prihliada najmä na jeho schopnosti, faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, t. j. na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že prvoinštančný súd pri stanovení výživného aplikoval ustanovenie § 63 ods. 1 Zákona o rodine, majúc za to, že otec nepreukázal svoj skutočný príjem, pričom tiež uzavrel, že jeho príjem tak ako to vyplýva z daňových priznaní nie je reálny vzhľadom na 20 ročnú prax súkromného veterinára, ako aj výdavky vyčíslené otcom vo výške 829,45 eur mesačne a tiež s poukazom na výdavky na zahraničné dovolenky. Okresný súd tiež poukázal na príjem veterinárky v zmysle mandátnej zmluvy vo výške 540,- eur, ktorý je nižší ako priemerná hrubá mesačná mzda, ale zároveň vyšší ako čistý príjem otca vo výške 232,32 eur. Za predpokladu, že by daný príjem podľa daňového priznania bol reálny, bolo by podľa názoru súdu pre otca výhodnejšie prijať niektorú z ním predložených ponúk. Podľa daňového priznania za rok 2019 mal otec príjem zo živnosti vo výške 31 040,40 eur, výdavky vo výške 26 779,94 eur, jeho čistý príjem činil mesačne 236,52 eur, za rok 2020 bol príjem zo živnosti 34 831,60 eur, výdavky vo výške 30 087,37 eur a mesačný čistý príjem činil 232,32 eur.

20. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

21. Hypotéza podľa vyššie citovaného ustanovenia predpokladá vznik určitých povinností rodiča v súvislosti s konaním o určenie výživného (z procesného hľadiska dochádza k prenosu povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena na povinnú osobu). Zákon vymenúva tri navzájom sa prelínajúce povinnosti a to povinnosť preukázať pred súdom príjmy z inej než závislej činnosti, povinnosť predložiť súdu podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov, povinnosť umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie.

22. Pokiaľ ide o povinnosť preukázať príjmy z inej než závislej činnosti, treba ich podložiť relevantnými dôkazmi, z ktorých možno vyvodzovať výšku príjmu. Je namieste vychádzať zo zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý účtovným jednotkám (t. j. zákonom vymedzeným subjektom) ukladá povinnosť účtovať majetok, záväzky, náklady, výnosy, výdavky a príjmy v účtovných knihách a zobrazovať ich v účtovných závierkach, pričom účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných

záznamov. Zákon upravuje, ktorý subjekt môže účtovať v sústave jednoduchého či podvojného účtovníctva. Daňovník podáva miestne príslušnému správcovi dane daňové priznanie za zdaňovacie obdobie (kalendárny rok, ak zákon neustanovuje inak). Z uvedených listinných dôkazov možno zistiť konkrétne príjmy a vynaložené výdavky, t. j. náklady na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov preukázateľne vynaložené daňovníkom a zaúčtované v jeho účtovníctve. Od celkového dosiahnutého príjmu sa odpočítajú daňové výdavky.

23. Druhou zákonnou povinnosťou vyplývajúcou z ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine je edičná povinnosť, t. j. povinnosť predložiť súdu podklady na zhodnotenie majetkových pomerov. Zjavne ide o širšie vymedzenie ako pri prvej povinnosti, keďže požadované podklady sa týkajú celkových majetkových pomerov, nielen príjmov povinného. Za takéto podklady možno považovať listy vlastníctva preukazujúce majetkové pomery týkajúce sa nehnuteľností, stavy účtov a vkladov v bankách, register cenných papierov, doklady o vlastníctve motorových vozidiel, resp. akýchkoľvek cenností.

24. Treťou povinnosťou je povinnosť sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu umožniť súdu zistiť ďalšie skutočnosti potrebné na rozhodnutie.

25. Vychádzajúc z obsahu spisu dospel odvolací súd k záveru, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil aplikáciou ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine, pretože otec predložil daňové priznania za posledné 2 roky, otec tiež na výzvu súdu uviedol a rozpísal svoje mesačné výdavky, riadne opísal svoje majetkové pomery, súdu na jeho výzvu doložil aj výpis z podnikateľského účtu za rok 2020 a 2021, a výdavky na dovolenku v Egypte, rovnako si okresný súd vyžiadal z daňového úradu informáciu o daňových priznaniach otca za rok 2019 a za rok 2020, vykonal lustrácie v bankách týkajúce sa jeho bankových účtov, ako aj lustrácie v Sociálnej poisťovni ohľadne zisťovania jeho vymeriavacích základov a odvádzania poistného a tiež vykonal zisťovania ohľadom poskytnutých príspevkov v rámci projektu „Prvá pomoc“.

26. Podľa názoru odvolacieho súdu v tomto prípade nebol žiadny dôvod pre určenie výšky otcovho priemerného mesačného príjmu spôsobom ustanoveným v § 63 ods. 1 posledná veta Zákona o rodine, keďže na to neboli splnené predpoklady. Nemožno sa stožovať so záverom prvoinštančného súdu, že otec má okrem príjmu deklarovaného daňovými priznaniami aj iný príjem (otcom nepreukázaný), čo malo byť dôvodom na aplikáciu § 63 ods. 1 Zákona o rodine, teda na určenie výživného z predpokladaného príjmu otca vo výške dvadsaťnásobku sumy životného minima, t. j. 4 361,20 eur. Podľa názoru odvolacieho súdu záver súdu prvej inštancie o tom, že otec má aj iné príjmy, než deklarované predloženými daňovými priznaniami, z vykonaného dokazovania nevyplýva.

27. Nesprávny bol postup prvoinštančného súdu, ktorý vychádzajúc z predložených dôkazov, na jednej strane hodnotil príjmy otca zistené z daňových priznaní, ako aj jeho výdavky, ale na druhej strane tvrdil, že otec svoje skutočné príjmy nepreukázal. Odvolací súd musel dať za pravdu odvolateľovi, že tento si riadne splnil povinnosť z ustanovenia § 63 ods. 1 ZoR mu vyplývajúcu, súdu predložil všetky vyžiadané dokumenty, tiež výpisy z bankového účtu za posledné dva roky a vyjadril sa ku všetkým otázkam súdu týkajúcim sa jeho príjmov, úspor aj majetku. Prvoinštančný súd však práve v dôsledku nesprávnej aplikácie citovaného ustanovenia nedostatočne zistil skutočný stav veci, keď v danom prípade bolo potrebné (pokiaľ súd mal za to, že z daňových priznaní vyplývajúci čistý príjem sa javí ako nereálny vzhľadom na otcom deklarované výdavky) zisťovať, na čo reálne otec v rámci podnikateľskej činnosti vynakladá výdavky, za účelom posúdenia, či ide o výdavky nevyhnutné pre výkon podnikateľskej činnosti. Príjem vychádzajúci po odpočítaní dane a príslušných výdavkov v zmysle daňových priznaní evidentne nie je reálnym príjmom podnikateľa, ktorý si svoje výdavky v podnikateľskej činnosti reguluje sám, avšak pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti nemožno takto zistený príjem považovať za relevantný, keď tomu nezodpovedajú celkové majetkové pomery povinného rodiča.

28. Pretože súd prvej inštancie v súvislosti s rozhodovaním o určení vyživovacej povinnosti otca na jeho maloleté deti náležite nezistil skutočný stav veci (§ 35 CMP), nevykonal dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP) a dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia veci, odvolaciemu súdu neostávalo iné, než rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vrátiť mu podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Úlohou súdu prvej inštancie bude vec v zrušenom rozsahu znova prejednať, vykonať náležité dokazovanie za účelom zistenia a posúdenia reálnych majetkových pomerov otca, ktorého za uvedeným účelom dôkladne vypočúje jednak k celkovým majetkovým pomerom, najmä však k jeho výdavkom vynaloženým v rámci podnikateľskej činnosti (prípadne iným spôsobom zistí, na čo sú vynakladané výdavky v rámci jeho podnikateľskej činnosti). Oboznámi sa aj s obsahom spisu týkajúcim sa návrhu plnoletého syna účastníkov konania na určenie výživného a po riadnom zistení skutočného stavu veci opätovne rozhodne o výživnom na maloleté deti s prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu vyslovený vyššie. Nové rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 220 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné, pričom zároveň rozhodne aj o trovách tohto konania.

30. Uvedené rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).